

Per pujar una escala

Tots sabem que l'art és inspiració, però que, quan la inspiració arriba, si és que arriba, ens ha de trobar treballant. I el treball —els oficis— no és només repetició o rutina, però també ho és perquè, sense repetició o rutina, no hi pot haver ensenyament o aprenentatge i millora. No es pot ser mai un bon artesà sense començar aprenent un ofici. I tampoc no es pot arribar a dominar mai cap art sense un bon coneixement tècnic previ. Sense arromangar-se abans. Perquè l'art no és només inspiració o creativitat. «La creativitat», vaig llegir no fa gaire, «és permetre't fer errades. L'art és saber quines errades s'han de mantenir». I això vol dir feina i repetició i rutina i, sobretot, ofici.

Publiquem un dossier que en un principi es titulava: «La funció de les escoles elementals de belles arts i arts i oficis de les comarques gironines: una mirada des del segle XVIII fins avui». L'hem hagut d'escurçar perquè era massa llarg. Moltes gràcies, en tot cas, a Roser Juanola, que ha coordinat aquest dossier exemplarment. Amb eficàcia. Amb rapidesa. Sempre amb amabilitat. I moltes gràcies també, per descomptat, a tots els altres col·laboradors: a Josep González-Agàpito, que escriu un article en què reflexiona sobre el pas important cap a la llibertat individual i cap a la millora professional que han significat les escoles d'art. I gràcies també a Joan Sala, Mariona Seguranyes, Jordi Serra, Salomó Marquès i Joan Anton Abellan pels seus articles sobre les diferents escoles d'art, de dibuix, de belles arts, i d'arts i oficis de les comarques gironines. La llista és molt més llarga del que la majoria de nosaltres hauria pensat. El desconeixement general, també. Tant de les dificultats amb què es van trobar o amb què encara es continuen trobant en alguns casos, com de la seva història i, sobretot, de la gent que hi ha après perquè hi va estudiar o que hi ha ensenyat. Sense aquestes escoles tampoc les comarques gironines no serien com són ara.

Aparentment, vivim en una època molt diferent d'aquella en què van aparèixer i es van anar fent totes les escoles de què parlem en el dossier de la REVISTA DE GIRONA que ara teniu al davant. Fora de l'ensenyament, l'aprenentatge, si més no tal com s'entenia com a mínim des del temps dels gremis de l'edat mitjana, pràcticament ha desaparegut. Fa tot l'efecte que avui, en moltes feines i oficis, bona part dels coneixements del passat es valoren menys que la capacitat de saber-se adaptar, el que avui s'anomena la capacitat d'afrontar els canvis del futur i els nous reptes. Molts pensem que es valora excessivament l'espontaneïtat, la iniciativa individual o la novetat. La capacitat de saber innovar va en detriment de la de saber adaptar-se. Tenir un mètode. Fins i tot un ordre.

També en l'ensenyament, sovint, es posa més èmfasi en la diversitat, en l'atenció individualitzada, en el treball en equip, en les reunions o en les planificacions que no pas en els coneixements generals i universals o en el dia a dia de les feines o de les classes. I no obstant, ni en l'art, ni en els oficis, ni en cap altre aspecte de la vida no s'arriba a aprendre res sense que hi hagi contacte humà, rutina i repetició, esforç i aprenentatge, coneixement i predisposició a escoltar, a adaptar-se i a aprendre d'aquelles o d'aquells que han viscut situacions semblants i que s'han plantejat i han afrontat abans els problemes amb què es pot trobar qualsevol persona que faci qualsevol ofici o qualsevol artista. Esperem que aquest dossier ajudi a recordar que les ganes de fer i d'experimentar no poden anar mai en detriment dels coneixements que la nostra societat ja té. Recordem que no hi ha una escala si no hi ha escalons. I que, si s'hi vol pujar per poder albirar i afrontar nous horitzons, la millor manera és sabent què van aprendre els que ens han precedit i anar-los pujant de mica a mica.

>> *Escola de Belles Arts de Salt. Foto: Ajuntament de Girona. CRDI (Fons El Punt Avui - Lluís Serrat Masferrer).*